YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN MÄÄRÄYS (kuudes jaosto)

10 päivänä heinäkuuta 2008 *

Asiassa C-156/07,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Consiglio di Stato (Italia) on esittänyt 24.10.2006 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 21.3.2007, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Salvatore Aiello ym.

vastaan

Comune di Milano ym.,

Euromilano SpA:n ja

Metropolitana milanese SpA:n

osallistuessa asian käsittelyyn,

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja L. Bay Larsen sekä tuomarit J.-C. Bonichot (esittelevä tuomari) ja C. Toader,

julkisasiamies: J. Mazák,
kirjaaja: R. Grass,

kuultuaan julkisasiamiestä,

on antanut seuraavan

määräyksen

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista 27.6.1985 annetun neuvoston direktiivin 85/337/ETY

(EYVL L 175, s. 40), sellaisena kuin se on muutettuna 3.3.1997 annetulla neuvoston direktiivillä 97/11/ETY (EYVL L 73, s. 5; jäljempänä direktiivi 85/337), tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat S. Aiello ym. ja Comune di Milano ym. ja jossa on kyse Milanon tiettyjä pohjoisia kaupunginosia yhdistävän tien rakentamisesta.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

3 Direktiivin 85/337 1 artiklan 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

– –

’luvalla’:

toimivaltaisen viranomaisen tai viranomaisten päätöstä, joka oikeuttaa hankkeen toteuttajan ryhtymään hankkeen toteuttamiseen.”

4 Direktiivin 85/337 1 artiklan 4 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tämä direktiivi ei koske maanpuolustusta palvelevia hankkeita.”

5 Direktiivin 85/337 1 artiklan 5 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tätä direktiiviä ei sovelleta hankkeisiin, joista on yksityiskohtaisesti säädetty erityisellä kansallisen lainsäädännön alaan kuuluvalla säädöksellä, mikäli tämän direktiivin tavoitteet, mukaan lukien tietojen antaminen, on otettu huomioon säätämismenettelyssä.”

6 Direktiivin 85/337 2 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarpeelliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että ennen luvan myöntämistä hankkeet, joilla etenkin laatunsa, kokonsa tai sijaintinsa vuoksi todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia, alistetaan lupamenettelyyn ja että niiden vaikutukset arvioidaan. Tässä tarkoitetut hankkeet määritellään 4 artiklassa.”

7 Direktiivin 85/337 2 artiklan 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltiot voivat poikkeustapauksissa olla kokonaan tai osittain soveltamatta tiettyyn hankkeeseen tämän direktiivin säännöksiä, tämän kuitenkaan rajoittamatta 7 artiklan määräysten soveltamista.”

8 Direktiivin 85/337 4 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jollei direktiivin 2 artiklan 3 kohdassa säädetystä muuta johdu, liitteessä I mainitut hankkeet arvioidaan 5–10 artiklan mukaisesti.

2. Jollei direktiivin 2 artiklan 3 kohdassa säädetystä muuta johdu, jäsenvaltioiden on määriteltävä liitteessä II mainittujen hankkeiden osalta:

a) tapauskohtaisesti selvittämällä,

tai

b) jäsenvaltioiden asettamien raja-arvojen tai valintaperusteiden avulla,

arvioidaanko tämä hanke 5–10 artiklan mukaisesti.

Jäsenvaltiot voivat päättää molempien a ja b kohdassa mainittujen menettelyjen soveltamisesta.

3. Tutkittaessa hankkeita tapauskohtaisesti tai vahvistettaessa raja-arvoj[a] tai valintaperusteita 2 kohdan soveltamiseksi, liitteessä III vahvistetut kyseistä hanketta koskevat olennaiset arviointiperusteet on otettava huomioon.

4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaisten viranomaisten 2 kohdan mukaisesti tekemä päätös on kansalaisten saatavilla."

9 Direktiivin 85/337 liitteessä I olevan 7 kohdan c alakohdassa mainitaan

"vähintään nelikaistaisen uuden tien rakentaminen tai kaksikaistaisen tai sitä kapeamman tien uudelleenlinjaus ja/tai leventäminen siten, että tiestä tulee vähintään nelikaistainen, jos tällainen yhtäjaksoinen uusi tie tai uudelleenlinjattu ja/tai levennetty tien osa on vähintään 10 kilometrin pituinen".

10 Direktiivin 85/337 liitteessä II olevan 10 kohdan e alakohdassa mainitaan

"Teiden – – rakentaminen – –".

11 Direktiivin 85/337 liitteessä III säädetään seuraavaa:

”1. *Hankkeiden ominaisuudet*

Hankkeiden ominaisuuksia on arvioitava ottaen huomioon erityisesti

– ––

– yhteisvaikutus muiden hankkeiden kanssa

––”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

12 Italian tasavallan Consiglio dei Ministrin (ministerineuvosto) puheenjohtaja julisti 15.11.2001 antamallaan määräyksellä Milanon kaupungin autoliikenteestä ja olemassa olevan tieverkoston riittämättömyydestä aiheutuvan pilaantumisen vuoksi hätätilaan. Sisäministeri nimitti 28.12.2001 antamallaan määräyksellä Milanon pormestarin tämän tilanteen selvittämiseksi tarvittavien toimenpiteiden toteuttamisesta vastaavaksi henkilöksi.

13 Milanon pormestari hyväksyi Milanon kaupungin liikenteeseen ja liikkuvuuteen liittyvistä asioista vastaavana viranomaisena hankesuunnitelman, johon sisältyi Milanon tietyt pohjoiset kaupunginosat yhdistävän, 1 600 metrin pituisen tien rakennushanke. Hän hyväksyi 29.10.2002 tätä tietä koskevan lopullisen hankkeen.

14 Aiello ja muut tien vaikutusalueella asuvat henkilöt valittivat tästä päätöksestä Tribunale Amministrativo Regionale per la Lombardiaan (Lombardian alueellinen hallintotuomioistuin). He väittivät etenkin, ettei hanke ollut yhteisön oikeuden mukainen siitä syystä, ettei hankkeen ympäristövaikutuksia ollut arvioitu.

15 Tuo tuomioistuin hylkäsi valituksen perusteettomana, ja Aiello ym. hakivat muutosta tähän tuomioon Consiglio di Statossa (korkein hallintotuomioistuin).

16 Consiglio di Stato määräsi asian selvittämistoimia, ja ilmeni, että vaikka Milanoa koskevassa vuoden 1953 yleiskaavassa määrättiinkin sellaisen tien rakentamisesta, joka mahdollistaisi toisistaan yli kymmenen kilometrin päässä olevien kaupunginosien välisen nopean yhteyden, tästä tavoitteesta oli lopulta luovuttu sellaisen toisen hankkeen hyväksi, joka koski useiden erillisten teiden rakentamista. Kaksi tietä oli rakennettu, ja näistä ensimmäinen on pääasian riidan kohteena; toinen niistä on 1 300 metrin pituinen erillinen tie.

17 Consiglio di Stato katsoo näin ollen, että pääasiassa kyseessä oleva hanke ei koske yhden yli kymmenen kilometrin pituisen tien rakentamista, joka kuuluisi direktiivin 85/337 liitteen I, jossa luetellaan ne hankkeet, joiden osalta ympäristövaikutusten arviointi on pakollista, soveltamisalaan, vaan se koskee tämän tekstin liitteen II, jossa mainitaan yksinkertaisesti vain teiden rakentaminen, soveltamisalaan kuuluvan tien rakentamista.

18 Consiglio di Stato pohtii kuitenkin, pitäisikö riidanalainen hanke alistaa tähän arviointiin muun muassa direktiivin 85/337 liitteessä II olevan 4 artiklan ja liitteen III nojalla siitä syystä, että tämä hanke sisältyy kyseisten kaupunginosien tiestöä koskevaan laajempaan rakenneuudistusohjelmaan, minkä vuoksi toimivaltaisten viranomaisten olisi pitänyt ottaa huomioon eri hankkeiden ”yhteisvaikutus”, joka on kyseisessä liitteessä III nimenomaisesti säädetty arviointiperuste. Tässä tilanteessa se on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko direktiivin [85/337] 2 artiklaa, jonka mukaan sellaisten hankkeiden vaikutukset on arvioitava, joilla todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia, ja jonka mukaan nämä hankkeet määritellään [saman direktiivin] 4 artiklassa, tulkittava siten, että minkä tahansa sellaisen hankkeen, jolla on merkittäviä ympäristövaikutuksia, ympäristövaikutukset on arvioitava, vaikkei sitä mainittaisikaan [tämän] direktiivin liitteessä I tai II, vai päinvastoin siten, että vain sellaisten hankkeiden ympäristövaikutukset on arvioitava, jotka mainitaan [kyseisen] direktiivin liitteissä I ja II?

2) Asetetaanko direktiivin [85/337] 4 artiklassa, jossa jäsenvaltioille jätetään mahdollisuus määrätä, että [tämän direktiivin] liitteessä II mainittujen hankkeiden ympäristövaikutukset on arvioitava joko tapauskohtaisesti tai ennalta määrättyjen valintaperusteiden mukaisesti ottaen huomioon myös [tämän direktiivin] liitteessä III mainitut arviointiperusteet, täsmällinen velvollisuus vai annetaanko siinä jäsenvaltioille vain mahdollisuus ottaa huomioon kaikki [tässä] liitteessä III mainitut arviointiperusteet?

3) Onko Italian lainsäätäjä pannut direktiivin [85/337] 4 artiklan ja sen liitteen III täsmällisesti täytäntöön 12.4.1996 annetun [tasavallan presidentin asetuksen] 1 §:llä, kun se ei ole säätänyt, että liitteen II [soveltamisalaan kuuluvien] hankkeiden ympäristövaikutukset on arvioitava, jos hankkeella direktiivin liitteessä III säädetyin tavoin on yhteisvaikutus muiden hankkeiden kanssa?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

19 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 104 artiklan 3 kohdassa määrätään, että jos ennakkoratkaisukysymykseen annettava vastaus on selvästi johdettavissa oikeuskäytännöstä tai jos ei ole vähäisintäkään perusteltua epäilystä siitä, miten kysymykseen on vastattava, yhteisöjen tuomioistuin voi julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian perustellulla määräyksellä.

Tutkittavaksi ottaminen

20 Milanon kaupunki katsoo, ettei Consiglio di Staton esittämiä kysymyksiä voida ottaa tutkittaviksi, sillä ne kaksi tienrakennushanketta, joihin viimeksi mainittu viittaa, ovat toisistaan erillisiä hankkeita eivätkä ne lisäksi ole sellaisia, että niillä olisi yhteisvaikutus ympäristöön.

21 Tältä osin on muistutettava siitä, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan EY 234 artiklan mukaisessa yhteisöjen tuomioistuimen ja kansallisten tuomioistuimien välisessä yhteistyössä yksinomaan kansallisen tuomioistuimen, jossa asia on vireillä ja joka vastaa annettavasta ratkaisusta, tehtävänä on kunkin asian erityispiirteiden perusteella harkita, onko ennakkoratkaisu tarpeen asian ratkaisemiseksi ja onko sen yhteisöjen tuomioistuimelle esittämillä kysymyksillä merkitystä asian kannalta. Jos esitetyt kysymykset koskevat yhteisön oikeuden tulkintaa, yhteisöjen tuomioistuimen on siten lähtökohtaisesti ratkaistava ne (ks. mm. yhdistetyt asiat C-223/99 ja C-260/99, Agorà ja Excelsior, tuomio 10.5.2001, Kok. 2001, s. I-3605, 18 kohta).

22 Kansallinen tuomioistuin on tässä asiassa selvästi todennut, että direktiivin 85/337 useiden säännösten tulkinta on sille tarpeen, jotta se voisi päättää, onko

pääasiassa kyseessä olevan tienrakennushankkeen toteuttamisen ympäristövaikutukset arvioitava.

23 Yhteisöjen tuomioistuin voi kieltäytyä vastaamasta kansallisen tuomioistuimen esittämään ennakkoratkaisukysymykseen vain, jos on ilmeistä, että yhteisön oikeuden tulkitsemisella, jota kansallinen tuomioistuin on pyytänyt, ei ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävän asian tosiseikkoihin tai kohteeseen, jos kyseinen ongelma on luonteeltaan hypoteettinen tai jos yhteisöjen tuomioistuimella ei ole tiedossaan niitä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, jotka ovat tarpeen, jotta se voisi antaa hyödyllisen vastauksen sille esitettyihin kysymyksiin (ks. mm. em. yhdistetyt asiat Agorà ja Excelsior, tuomion 20 kohta).

24 Yksikään näistä edellytyksistä ei täyty tässä asiassa.

25 Tästä seuraa, että ennakkoratkaisupyyntö voidaan ottaa tutkittavaksi.

Asiakysymys

26 Koska yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, ettei ole olemassa vähäisintäkään perusteltua epäilystä siitä, miten näihin kolmeen kysymykseen on vastattava, se on työjärjestyksensä 104 artiklan 3 kohdan toisen alakohdan mukaisesti ilmoittanut ennakkoratkaisupyynnön esittäneelle tuomioistuimelle aikovansa ratkaista asian perustelulla määräyksellä ja kehottanut yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 23 artiklassa tarkoitettuja osapuolia esittämään mahdolliset huomautuksensa asiassa.

27 Aiello ym. ja Euroopan yhteisöjen komissio ovat vastanneet yhteisöjen tuomioistuimen kehotukseen. Komissio on ilmoittanut vastauksessaan, ettei se vastusta sitä,

että yhteisöjen tuomioistuin ratkaisisi asian perustellulla määräyksellä. Aiello ym. ovat pääasiallisesti uudistaneet kirjallisissa huomautuksissaan esittämänsä lausumat, ja he ovat vaatineet, että asiassa pidettäisiin istunto. Yhteisöjen tuomioistuin ei kuitenkaan tämän takia luovu aikomastaan käsittelytavasta.

– Ensimmäinen kysymys

28 Kansallinen tuomioistuin kysyy ensimmäisessä kysymyksessään pääasiallisesti, onko direktiivin 85/337 2 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että sellaisten hankkeiden, joilla todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia mutta joita ei mainita tämän direktiivin liitteessä I ja II, ympäristövaikutukset on tästä huolimatta arvioitava kyseisen direktiivin mukaisesti.

29 Direktiivin 85/337 2 artiklan 1 kohdassa säädetään, että hankkeet, joilla etenkin laatunsa, kokonsa tai sijaintinsa vuoksi todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia ja joiden vaikutukset on tästä syystä arvioitava, määritellään tämän direktiivin 4 artiklassa.

30 Kyseisen 4 artiklan 1 kohdassa säädetään, että liitteessä I mainittujen hankkeiden ympäristövaikutukset on arvioitava, ja sen 2 kohdassa säädetään, että jäsenvaltioiden on liitteessä II mainittujen hankkeiden osalta määriteltävä, onko niistä tehtävä tällainen arviointi tiettyjen raja-arvojen tai valintaperusteiden avulla.

31 On myös syytä muistuttaa, että mainittua 4 artiklaa sovelletaan edellisessä kohdassa mieliin palautetussa kahdessa tilanteessa vain, jos direktiivin 85/337 2 artiklan 3

kohdasta ei muuta johdu, ja viimeksi mainitulla säännöksellä mahdollistetaan se, että jäsenvaltiot voivat poikkeuksellisissa tilanteissa vapauttaa tietyn hankkeen kokonaan tai osittain arvioinnin asettamista vaatimuksista.

32 Direktiivin 85/337 1 artiklan 4 kohdassa säädetään lisäksi, että tämä direktiivi ei koske maanpuolustusta palvelevia hankkeita, ja sen 5 kohdassa säädetään, että sitä ei sovelleta hankkeisiin, joista on yksityiskohtaisesti säädetty erityisellä kansallisen lainsäädännön alaan kuuluvalla säädöksellä, koska tämän direktiivin tavoitteet katsotaan otetun huomioon säätämismenettelyssä.

33 Joka tapauksessa on myöskin muistutettava, että direktiivin 85/337 soveltamisala on laaja, että sen tarkoitus on kauaskantoinen (ks. asia C-72/95, Kraaijeveld ym., tuomio 24.10.1996, Kok. 1996, s. I-5403, 31 kohta ja asia C-227/01, komissio v. Espanja, tuomio 16.9.2004, Kok. 2004, s. I-8253, 46 kohta) ja että se on pantava täytäntöön tässä hengessä.

34 Tästä seuraa, että kun otetaan huomioon tämän määräyksen 29–32 kohta, ensimmäiseen kysymykseen on vastattava siten, että direktiivin 85/337 2 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, ettei siinä edellytetä, että kaikki sellaiset hankkeet, joilla todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia, olisi alistettava tässä direktiivissä säädettyyn arviointimenettelyyn, vaan että siinä edellytetään ainoastaan, että kyseisen direktiivin liitteissä I ja II mainittujen hankkeiden ympäristövaikutukset on arvioitava direktiivin 4 artiklassa säädettyjen edellytysten täyttyessä ja jollei sen 1 artiklan 4 ja 5 kohdassa sekä sen 2 artiklan 3 kohdassa säädetystä muuta johdu.

– Toinen kysymys

35 Toisessa kysymyksessään kansallinen tuomioistuin kysyy pääasiallisesti, onko jäsenvaltioilla velvollisuus soveltaa direktiivin 85/337 liitteessä III mainittuja valintaperusteita, kun ne tämän direktiivin 4 artiklan 2 kohdan nojalla liitteen II soveltamisalaan

kuuluvien hankkeiden osalta tapauskohtaisesti tai asettamiensa raja-arvojen taikka valintaperusteiden avulla päättävät, onko nämä hankkeet alistettava ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn.

36 Tämän osalta yhteisöjen tuomioistuin on jo katsonut, että vaikka jäsenvaltiot voivat vahvistaa valintaperusteet ja/tai raja-arvot sen määrittelemiseksi, mitkä direktiivin 85/337 alkuperäisversion liitteen II soveltamisalaan kuuluvat hankkeet on arvioitava, jäsenvaltioille tällä tavoin myönnettyä harkintavaltaa rajoittaa kuitenkin kyseisen direktiivin 2 artiklan 1 kohdassa asetettu velvoite sellaisten hankkeiden vaikutusten tutkimiseen, joilla laatunsa, kokonsa tai sijaintinsa vuoksi on todennäköisesti merkittäviä ympäristövaikutuksia (ks. mm. asia C-486/04, komissio v. Italia, tuomio 23.11.2006, Kok. 2006, s. I-11025, 53 kohta).

37 Jäsenvaltioiden on direktiivin 85/337 4 artiklan 2 kohdan perusteella itse päätettävä, missä tapauksissa tämän direktiivin liitteessä II mainittujen hankkeiden ympäristövaikutukset on arvioitava, kun taas sen liitteessä I mainitut hankkeet on aina alistettava tällaiseen menettelyyn.

38 Tämä sama säännös jättää jäsenvaltioille kaksi mahdollisuutta. Ensimmäinen on se, että se päättää tapauskohtaisesti, onko kyseisessä liitteessä II tarkoitettu hanke arvioitava. Toinen on se, että se raja-arvojen tai valintaperusteiden avulla yleisesti ja abstraktisti päättää, mitkä tässä liitteessä mainituista hankkeista on arvioitava.

39 Itse direktiivin 85/337 4 artiklan 3 kohdan tekstistäkin ilmenee, että sillä asetetaan jäsenvaltioille molemmissa tapauksissa velvollisuus ottaa huomioon liitteessä III määritellyt olennaiset arviointiperusteet, toisin sanoen ne näistä perusteista, joita kyseisen hankkeen ominaispiirteiden vuoksi on sovellettava.

40 Toiseen kysymykseen on tästä syystä vastattava siten, että jäsenvaltioilla on velvollisuus soveltaa direktiivin 85/337 liitteessä III mainittuja olennaisia arviointiperusteita, kun ne tämän direktiivin liitteen II soveltamisalaan kuuluvien hankkeiden osalta joko tapauskohtaisesti tai asettamiensa raja-arvojen taikka valintaperusteiden avulla päättävät, onko kyseinen hanke alistettava ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn.

– Kolmas kysymys

41 Kansallinen tuomioistuin pyytää yhteisöjen tuomioistuinta esittämässään kolmannessa kysymyksessä pääasiallisesti täsmentämään, varmistetaanko pääasiassa kyseessä olevalla Italian lainsäädännöllä direktiivin 85/337 4 artiklan asianmukainen täytäntöönpano, vaikka tässä lainsäädännössä ei säädetä arviointiperusteesta, joka koskee yhteisvaikutusta muiden hankkeiden kanssa ja joka kuitenkin mainitaan tämän direktiivin liitteessä III arviointiperusteena, joka toimivaltaisten viranomaisten on otettava huomioon, kun ne päättävät, onko kyseisen direktiivin liitteen II soveltamisalaan kuuluvien hankkeiden ympäristövaikutukset arvioitava.

42 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yhteisöjen tuomioistuimen tehtäviin ei EY 234 artiklaan perustuvassa menettelyssä kuulu lausua siitä, ovatko kansalliset oikeussäännöt yhteensoveltuvia yhteisön oikeuden säännösten kanssa. Sitä vastoin se on toimivaltainen esittämään kansalliselle tuomioistuimelle kaikki sellaiset yhteisön oikeuden tulkintaan liittyvät seikat, joiden avulla se voi arvioida kansallisten oikeussääntöjen yhteensoveltuvuutta yhteisön oikeuden kanssa (yhdistetyt asiat C-338/04, C-359/04 ja C-360/04, Placanica ym., tuomio 6.3.2007, Kok. 2007, s. I-1891, 36 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

43 Tässä tapauksessa ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että kansallinen tuomioistuin haluaa selvittää, onko jäsenvaltioilla saattaessaan direktiiviä 85/337 osaksi kansallista oikeuttaan velvollisuus antaa säännös, jossa asetetaan velvollisuus noudattaa arviointiperustetta, joka koskee tämän direktiivin liitteessä III mainittua yhteisvai-

kutusta muiden hankkeiden kanssa, harkittaessa, onko sen liitteen II soveltamisalaan kuuluvan hankkeen ympäristövaikutukset arvioitava tämän direktiivin mukaisesti.

44 Tästä on aluksi muistutettava, että jokaisella jäsenvaltiolla, jolle direktiivi on osoitettu, on velvollisuus toteuttaa kansallisessa oikeusjärjestyksessään direktiivissä asetetun tavoitteen mukaisesti kaikki direktiivin täyden vaikutuksen varmistamiseksi tarvittavat toimenpiteet (asia C-32/05, komissio v. Luxemburg, tuomio 30.11.2006, Kok. 2006, s. I-11323, 32 kohta).

45 Yhteisöjen tuomioistuin on myös katsonut, että direktiivin säännökset on toteutettava kiistattoman pakottavasti ja riittävän yksilöidysti, täsmällisesti ja selvästi, jotta täytettäisiin se oikeusvarmuutta koskeva edellytys, jonka mukaan tapauksessa, jossa direktiivin tarkoituksena on luoda oikeuksia yksityisille oikeussubjekteille, nämä voivat saada selville kaikki oikeutensa (asia C-207/96, komissio v. Italia, tuomio 4.12.1997, Kok. 1997, s. I-6869, 26 kohta).

46 Nyt esillä olevassa asiassa direktiivin 85/337 4 artiklaa on tulkittava siten, että se velvoittaa toimivaltaiset viranomaiset ottamaan huomioon tämän direktiivin liitteessä III mainitut olennaiset arviointiperusteet, kun ne harkitsevat, onko kyseisen direktiivin liitteen II soveltamisalaan kuuluvan hankkeen ympäristövaikutukset arvioitava, olipa tämä arviointi tapauskohtaista tai olipa asianomainen jäsenvaltio antanut tästä yleisiä säännöksiä.

47 Kun jäsenvaltio on päättänyt määrittää yleisesti ja abstraktisti – mikä direktiivin 85/337 mukaan on mahdollista – ne tämän direktiivin liitteen II soveltamisalaan kuuluvat hankkeet, joiden ympäristövaikutukset on arvioitava, sen kuuluu laatia näitä hankkeita koskeva luettelo soveltamalla tilanteen mukaan yhtä tai useampaa kyseisen liitteen III mukaista olennaista arviointiperustetta. Yhteisvaikutukseen liittyvää valintaperustetta voidaan näin, silloin kun se on olennainen, käyttää tietyntyyppisen hankkeen alistamiseksi tällaiseen arviointiin, jos se toteutetaan muiden hankkeiden kanssa, ottamalla tarvittaessa huomioon kaikkien näiden hankkeiden toteuttaminen määrätyn ajanjakson aikana.

48 Jos jäsenvaltio sitä vastoin päättää määritellä tapauskohtaisesti kaikki ne direktiivin 85/337 liitteen II soveltamisalaan kuuluvat hankkeet, joiden ympäristövaikutukset on arvioitava, tai osan niistä, sen on varmistettava, että toimivaltaiset kansalliset viranomaiset ottavat huomioon tämän direktiivin liitteessä III mainituista eri arviointiperusteista ne, jotka ovat oleellisia kyseisen hankkeen ominaispiirteisiin nähden.

49 Jäsenvaltion on mahdollista kansallisessa lainsäädännössään tässä suhteessa viitata kyseisessä liitteessä III säädettyihin arviointiperusteisiin. Sen on myös mahdollista sisällyttää nämä perusteet lainsäädäntöönsä säätämällä nimenomaisesti, että toimivaltaisten viranomaisten on otettava ne huomioon päättäessään tapauskohtaisesti, onko direktiivin 85/337 liitteen II soveltamisalaan kuuluvan hankkeen ympäristövaikutukset arvioitava.

50 Joka tapauksessa on niin, että kun jäsenvaltio valitsee tämän menettelytavan, se ei yhteisön oikeudessa asetettuja velvollisuuksiaan loukkaamatta voi nimenomaisesti tai hiljaisesti sulkea pois direktiivin 85/337 liitteessä III tarkoitettua yhtä tai useampaa arviointiperustetta, koska jokaisella niistä sen mukaan, mistä tämän direktiivin liitteen II soveltamisalaan kuuluvasta hankkeesta on kyse, voi olla merkitystä sen selvittämiseksi, onko ympäristövaikutusten arviointimenettely järjestettävä. Tällaisella poissulkemisella saatettaisiin nimittäin, kyseessä olevan kansallisen oikeusjärjestyksen ominaispiirteiden mukaan, joko saada toimivaltaiset kansalliset viranomaiset luopumaan kyseisen valintaperusteen tai kyseisten valintaperusteiden huomioon ottamisesta taikka jopa estää niitä ottamasta niitä huomioon.

51 Kolmanteen kysymykseen on näin ollen vastattava siten, että kun jäsenvaltio päättää määrittää tapauskohtaisesti, mitkä ovat ne direktiivin 85/337 liitteen II soveltamisalaan kuuluvat hankkeet, joiden ympäristövaikutukset on arvioitava, sen on joko viitattava kansallisissa säännöissään tämän direktiivin liitteeseen III tai sisällytettävä siinä mainitut arviointiperusteet kansallisiin sääntöihinsä siten, että ne kaikki voidaan tosiasiallisesti ottaa huomioon silloin, kun jokin tai jotkin niistä ovat olennaisia kyseisen hankkeen kannalta, eikä se saa sulkea niitä pois nimenomaisesti tai hiljaisesti.

Oikeudenkäyntikulut

52 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (kuudes jaosto) on määrännyt seuraavaa:

1) Tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista 27.6.1985 annetun neuvoston direktiivin 85/337/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna 3.3.1997 annetulla neuvoston direktiivillä 97/11/EY, 2 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, ettei siinä edellytetä, että kaikki sellaiset hankkeet, joilla todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia, olisi alistettava tässä direktiivissä säädettyyn arviointimenettelyyn, vaan että siinä edellytetään ainoastaan, että kyseisen direktiivin liitteissä I ja II mainittujen hankkeiden ympäristövaikutukset on arvioitava direktiivin 4 artiklassa säädettyjen edellytysten täyttyessä ja jollei sen 1 artiklan 4 ja 5 kohdassa sekä sen 2 artiklan 3 kohdassa säädetystä muuta johdu.

2) Jäsenvaltioilla on velvollisuus soveltaa direktiivin 85/337, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 97/11, liitteessä III mainittuja olennaisia arviointiperusteita, kun ne tämän direktiivin liitteen II soveltamisalaan kuuluvien hankkeiden osalta joko tapauskohtaisesti tai asettamiensa raja-arvojen taikka valintaperusteiden avulla päättävät, onko kyseinen hanke alistettava ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn.

3) Kun jäsenvaltio päättää määrittää tapauskohtaisesti, mitkä ovat ne direktiivin 85/337, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 97/11, liitteen II

soveltamisalaan kuuluvat hankkeet, joiden ympäristövaikutukset on arvioitava, sen on joko viitattava kansallisissa säännöissään tämän direktiivin liitteeseen III tai sisällytettävä siinä mainitut arviointiperusteet kansallisiin sääntöihinsä siten, että ne kaikki voidaan tosiasiallisesti ottaa huomioon silloin, kun jokin tai jotkin niistä ovat olennaisia kyseisen hankkeen kannalta, eikä se saa sulkea niitä pois nimenomaisesti tai hiljaisesti.

Allekirjoitukset